

KATALOG ZNANJA

1. Ime modula: ZDRAVSTVENA NEGA NA SPECIALNIH PODROČJIH IN DOLGOTRAJNA OSKRBA

2. Usmerjevalni cilji:

Dijak / dijakinja:

- razume pomen zdravega načina življenja,
- se zaveda pomena preventivnih ukrepov pred pojavom različnih bolezenskih stanj,
- vključuje pacienta/uporabnika in njegove bližnje in/ali zanj pomembne predstavnike socialne mreže v aktivnosti zdravega načina življenja,
- svetuje o zdravi varovalni prehrani ter njenem pomenu za ohranjanje in krepitev zdravja,
- razvija sposobnosti opazovanja in prepoznavanja različnih bolezenskih stanj,
- razlikuje normalna in patološka stanja,
- izvaja in sodeluje pri izvajanju zdravstvene nege pacienta/uporabnika po procesni metodi dela,
- pozna različne vrste diet in jih zna uporabljati v praksi,
- izvaja in sodeluje pri izvajanju dolgotrajne oskrbe po temeljnih in podpornih življenjskih aktivnostih pri starejših in osebah s posebnimi potrebami v institucionalnem varstvu in na domu,
- izvaja in sodeluje pri izvajanju paliativne oskrbe in zdravstvene nege, zdravstvene nege umirajočega in oskrbe umrlega,
- izvaja in sodeluje pri pripravi pacienta/uporabnika na diagnostično terapevtske postopke in posege,
- spoznava fizikalne zakonitosti pomembne za njegov poklic, jih pravilno interpretira in uporablja,
- ukrepa v urgentnih in nepričakovanih situacijah v zdravstveni negi, socialni in dolgotrajni oskrbi,
- sodeluje pri načrtovanju socialne in dolgotrajne oskrbe pacienta/uporabnika po osnovnih in podpornih življenjskih aktivnostih,
- preprečuje in obvladuje prenos okužb in okužb povezanih z zdravstvom,
- izpolnjuje in sodeluje pri urejanju dokumentacije s področja zdravstva, socialne in dolgotrajne oskrbe,
- upošteva predpise in standarde na področju varovanja osebnih in drugih občutljivih podatkov,
- razvija odgovornost do pacientov/uporabnikov z vidika varovanja osebnih svoboščin in človekovih pravic ter poznavanja zakonskih predpisov,
- informira in podaja navodila pacientom/uporabnikom ter njegovim bližnjim v skrbi za zdravje,
- izvaja in sodeluje pri izvajanju zdravstvenih in socialnih storitev v različnih okoljih,
- razvija ročne spretnosti in obvladuje načine varne uporabe naprav in aparatov, ki se uporabljajo v zdravstvu,

- prepoznavna nevarnosti na delovnem mestu ter zagotovi varno delovno okolje ob upoštevanju predpisov o varnosti in zdravju pri delu ter varovanju okolja,
- razvija odgovornost, poklicno pripadnost in etično ravnanje v odnosu do pacienta/uporabnika, svojcev, pacientovih pomembnih drugih in sodelavcev,
- uporablja informacijsko komunikacijsko tehnologijo v skladu s svojimi pristojnostnimi in sledi razvoju stroke,
- razvija human odnos, izkazuje osebno odgovornost v timskem sodelovanju in si prizadeva za dobre medosebne odnose,
- spozna temeljno zakonodajo na področju socialnega varstva, dolgotrajne in paliativne oskrbe,
- ozavešči pomen kakovosti v socialnem varstvu, dolgotrajni in paliativni oskrbi.

3. Poklicne kompetence:

1. Izvajanje zdravstvene nege pacienta s kirurškimi obolenji.
2. Izvajanje zdravstvene nege pacienta in starostnika z internističnimi in onkološkimi obolenji.
3. Izvajanje zdravstvene nege v ginekologiji in porodništvu.
4. Izvajanje zdravstvene nege in oskrbe na področju duševnega zdravja.
5. Izvajanje zdravstvene nege pacienta z infekcijskimi obolenji.
6. Izvajanje paliativne oskrbe in zdravstvene nege, zdravstvene nege umirajočega in oskrbe umrlega ter dolgotrajne oskrbe po temeljnih in podpornih življenjskih aktivnostih pri starejših in osebah s posebnimi potrebami v institucionalnem varstvu in na domu.

4. Operativni cilji:

Izvajanje zdravstvene nege pacienta s kirurškimi obolenji.	
Informativni cilji	Formativni cilji
Dijak/dijakinja: <ul style="list-style-type: none">• razlikuje vrste anestezije,• razlikuje rane, razloži faze in tipe celjenja ran ter principe oskrbe z uporabo različnih materialov,• razlikuje kirurška obolenja in poškodbeno stanja ter diagnostične in terapevtske postopke in posege,• razloži splošna načela obravnave kirurškega pacienta.	Dijak/dijakinja: <ul style="list-style-type: none">• prepozna bolezenske znake pri kirurških obolenjih in poškodbenih stanjih,• sodeluje pri ugotavljanju potreb in izvede zdravstveno nego pacienta (pred, med in po operativnem posegu),• sodeluje pri zdravstveni negi pacienta s transfuzijo in drenažo,• izvede in sodeluje pri izvajanju diagnostično terapevtskih postopkov in posegov,• sodeluje pri ugotavljanju potreb in izvede zdravstveno nego travmatiziranega pacienta (abdominalna, ortopedska, urološka obolenja)

	<ul style="list-style-type: none"> informira pacienta in svojce glede intervencij zdravstvene nege, zdravega načina življenja in prehranjevanja.
Izvajanje zdravstvene nege pacienta in starostnika z internističnimi in onkološkimi obolenji.	
Zdravstvena nega starostnika Dijak/dijakinja: <ul style="list-style-type: none"> razloži temeljne predpise, zakone in določbe, ki zagotavljajo organiziranost in delovanje socialnega varstva, razlikuje vrste starosti, pojme geriatrija, gerontologija, zdravo staranje, dejavnike, ki vplivajo na staranje, spremembe v starosti, razloži zdravstveno nego in oskrbo starostnika po življenjskih aktivnostih. 	Dijak/inja: <ul style="list-style-type: none"> deluje v skladu z zakonom o socialnem varstvu, izvaja zdravstveno nego in oskrbo starostnika po življenjskih aktivnostih.
Zdravstvena nega pacienta z obolenji srca in ožilja. Dijak/dijakinja: <ul style="list-style-type: none"> razlikuje najpogostejša obolenja srca in ožilja ter diagnostične in terapevtske postopke in posege, razloži splošna in specifična načela obravnave pacienta z obolenji srca in ožilja, razloži specifična načela zdravstvene nege in oskrbe starostnika z obolenji srca in ožilja. 	Dijak/dijakinja: <ul style="list-style-type: none"> prepozna bolezenske znake in simptome bolezni srca in ožilja, izvede in sodeluje pri izvajanju diagnostično terapevtskih postopkov in posegov, sodeluje pri ugotavljanju potreb in izvede zdravstveno nego pacienta po življenjskih aktivnostih pri: <ul style="list-style-type: none"> ishemičnih obolenjih, hipertenzivni srčni bolezni, srčnem popuščanju, obolenjih ožilja; informira pacienta in svojce glede intervencij zdravstvene nege po življenjskih aktivnostih pri obolenjih srca in ožilja.
Zdravstvena nega pacienta z obolenji dihal. <ul style="list-style-type: none"> razlikuje obolenja dihal ter diagnostične in terapevtske postopke in posege, razloži splošna in specifična načela obravnave pacienta z obolenji dihal, 	<ul style="list-style-type: none"> prepozna bolezenske znake in simptome bolezni dihal, izvede in sodeluje pri izvajanju diagnostično terapevtskih postopkov in posegov,

<ul style="list-style-type: none">• razloži specifična načela zdravstvene nege in <i>oskrbe</i> starostnika pri obolenjih dihal.	<ul style="list-style-type: none">• sodeluje pri ugotavljanju potreb in izvede zdravstveno nego pacienta po življenjskih aktivnostih pri:<ul style="list-style-type: none">- kroničnih obstruktivnih pljučnih boleznih,- pljučnicah,- tuberkulozi;• informira pacienta in svojce glede intervencij zdravstvene nege po življenjskih aktivnostih pri obolenjih dihal.
<p>Zdravstvenega nega pacienta z obolenji prebavil.</p> <ul style="list-style-type: none">• razlikuje obolenja prebavil ter diagnostične in terapevtske postopke in posege,• razloži splošna in specifična načela obravnave pacienta z obolenji prebavil.	<ul style="list-style-type: none">• prepozna bolezenske znake in simptome bolezni prebavil,• izvede in sodeluje pri izvajanju diagnostično terapevtskih postopkov in posegov,• sodeluje pri ugotavljanju potreb in izvede zdravstveno nego pacienta po življenjskih aktivnostih pri:<ul style="list-style-type: none">- gastritisu,- ulkusnih obolenjih,- obolenjih črevesa (ileusu, kilah),- obolenjih žolčnika,- obolenjih jeter;• informira pacienta in svojce glede intervencij zdravstvene nege po življenjskih aktivnostih pri obolenjih prebavil.
<p>Zdravstvenega nega pacienta z obolenji sečil.</p> <ul style="list-style-type: none">• razlikuje obolenja sečil ter diagnostične in terapevtske postopke in posege,• razloži splošna in specifična načela obravnave pacienta z obolenji sečil.	<ul style="list-style-type: none">• prepozna bolezenske znake in simptome bolezni sečil,• izvede in sodeluje pri izvajanju diagnostično terapevtskih postopkov in posegov,• sodeluje pri ugotavljanju potreb in izvede zdravstveno nego pacienta po življenjskih aktivnostih pri:<ul style="list-style-type: none">- okužbah sečil,- sečnih kamnih,- glomerulonefritisu,- ledvični odpovedi;• informira pacienta in svojce glede intervencij zdravstvene nege po življenjskih aktivnostih pri obolenjih sečil.

<p>Zdravstvenega nega pacienta z obolenji gibal.</p> <ul style="list-style-type: none">• razlikuje obolenja gibal ter diagnostične in terapevtske postopke in posege,• razloži splošna in specifična načela obravnave pacienta z obolenji in poškodbami gibal,• razloži specifična načela zdravstvene nege in <i>oskrbe</i> starostnika pri obolenjih gibal.	<ul style="list-style-type: none">• prepozna bolezenske znake in simptome bolezni gibal,• izvede in sodeluje pri izvajanju diagnostično terapevtskih postopkov in posegov,• sodeluje pri ugotavljanju potreb in izvede zdravstveno nego pacienta po življenjskih aktivnostih pri:<ul style="list-style-type: none">- vnetnih in degenerativnih obolenjih gibal,- zlomih (mavec, ekstenzija),- obolenjih hrbtenice (hernija discii);• informira pacienta in svojce glede intervencij zdravstvene nege po življenjskih aktivnostih pri obolenjih gibal.
<p>Zdravstvenega nega pacienta z obolenji krvi.</p> <ul style="list-style-type: none">• razlikuje obolenja krvi ter diagnostične in terapevtske postopke in posege,• razloži splošna in specifična načela obravnave pacienta s krvnimi obolenji.	<ul style="list-style-type: none">• prepozna bolezenske znake in simptome bolezni krvi,• izvede in sodeluje pri izvajanju diagnostično terapevtskih postopkov in posegov,• sodeluje pri ugotavljanju potreb in izvede zdravstveno nego pacienta po življenjskih aktivnostih pri obolenjih:<ul style="list-style-type: none">- anemije,- levkemija;• informira pacienta in svojce glede intervencij zdravstvene nege po življenjskih aktivnostih pri obolenjih krvi.
<p>Zdravstvenega nega pacienta z obolenji endokrinih žlez.</p> <ul style="list-style-type: none">• razlikuje obolenja endokrinih žlez ter diagnostične in terapevtske postopke in posege,• razloži splošna in specifična načela obravnave pacienta z obolenji endokrinih žlez• razloži specifična načela zdravstvene nege in <i>oskrbe</i> starostnika pri obolenjih endokrinih žlez.	<ul style="list-style-type: none">• prepozna bolezenske znake in simptome bolezni endokrinih žlez,• izvede in sodeluje pri izvajanju diagnostično terapevtskih postopkov in posegov,• sodeluje pri ugotavljanju potreb in izvede zdravstveno nego pacienta po življenjskih aktivnostih pri obolenjih:<ul style="list-style-type: none">- vnetja trebušne slinavke (akutni in kronični),- sladkorna bolezen,- obolenja ščitnice;

	<ul style="list-style-type: none"> informira pacienta in svojce glede intervencij zdravstvene nege po življenjskih aktivnostih pri obolenjih endokrinih žlez.
<p>Zdravstvenega nega pacienta z nevrološkiimi obolenji.</p> <ul style="list-style-type: none"> razlikuje nevrološka obolenja ter diagnostične in terapevtske postopke in posege, razloži splošna in specifična načela obravnave pacienta z nevrološkiimi obolenji, razloži specifična načela zdravstvene nege in <i>oskrbe</i> starostnika pri nevrološkiimi obolenjih. 	<ul style="list-style-type: none"> prepozna bolezenske znake in simptome boleznii nevrološkiimi obolenj, izvede in sodeluje pri izvajanju diagnostično terapevtskiimi postopkov in posegov, sodeluje pri ugotavljanju potreb in izvede zdravstveno nego pacienta po življenjskiimi aktivnostih pri obolenjih: <ul style="list-style-type: none"> - možganska kap, - multipla skleroza; informira pacienta in svojce glede intervencij zdravstvene nege po življenjskiimi aktivnostih pri nevrološkiimi obolenjih.
<p>Zdravstvenega nega pacienta z malignimi obolenji.</p> <ul style="list-style-type: none"> opiše sumljiva znamenja, onkogene dejavnike in preventivne ukrepe, razlikuje rakava obolenja ter diagnostične in terapevtske postopke in posege, razloži splošna načela obravnave pacienta z rakavimi obolenji, razloži splošna načela obravnave pacienta pri zdravljenju s sistemsko terapijo, radioterapijo ter splošna načela pri obvladovanju akutne in kronične bolečine, razloži specifična načela zdravstvene nege in <i>oskrbe</i> starostnika pri malignih obolenjih. 	<ul style="list-style-type: none"> prepozna bolezenske znake in simptome pri pacientih z rakavimi obolenji, izvede in sodeluje pri izvajanju diagnostično terapevtskiimi postopkov in posegov, sodeluje pri ugotavljanju potreb in izvede zdravstveno nego pacienta po življenjskiimi aktivnostih pri zdravljenju s sistemsko terapijo, radioterapijo ter pri akutni in kronični bolečini, informira pacienta in svojce glede intervencij zdravstvene nege po življenjskiimi aktivnostih glede na stanje pacienta.
<p>Izvajanje zdravstvene nege v ginekologiji in porodništvu.</p>	
<p>Dijak/dijakinja:</p> <ul style="list-style-type: none"> pojasni načela prenatalnega, perinatalnega in postnatalnega zdravstvenega varstva, razloži potek normalne nosečnosti, poroda in poporodnega obdobja, 	<p>Dijak/dijakinja:</p> <ul style="list-style-type: none"> sodeluje pri svetovanju žensk v sistemu zdravstvenega varstva glede zdravega načina življenja, sodeluje pri spremljanju nosečnosti, prepozna znake nosečnosti in začetka poroda,

<ul style="list-style-type: none">• razlikuje težave in bolezenska dogajanja v nosečnosti,• opredeli reproduktivno zdravje žensk,• razlikuje ginekološka obolenja in najpogostejše diagnostične in terapevtske postopke in posege.	<ul style="list-style-type: none">• prepozna bolezenske znake in simptome ter ustrezno ukrepa pri pacientkah z ginekološkimi obolenji:<ul style="list-style-type: none">- endometrioza,- vnetja spolnih organov,- spolno prenosljive bolezni,- benigni in maligni tumorji;• izvede in sodeluje pri izvajanju diagnostično terapevtskih postopkov in posegov,• sodeluje pri ugotavljanju potreb in izvede zdravstveno nego pacientke po porodu, po carskem rezu in pri ženski z različnimi ginekološkimi obolenji,• informira pacientko in svojce glede intervencij zdravstvene nege po življenjskih aktivnostih v času nosečnosti, po porodu, po carskem rezu in pri ženski z različnimi ginekološkimi obolenji.
--	--

Izvajanje zdravstvene nege in oskrbe na področju duševnega zdravja.

<p>Dijak/dijakinja:</p> <ul style="list-style-type: none">• opredeli duševno zdravje, razlikuje duševne motnje in duševne bolezni v različnih starostnih obdobjih,• pojasni diagnostične in terapevtske postopke in posege v obravnavi pacienta z duševno motnjo in duševno boleznijo,• razloži splošna in specifična načela obravnave pacienta z duševnimi motnjami,• razloži specifična načela zdravstvene nege in oskrbe starostnika z duševno boleznijo (demenca, bolezni odvisnosti),• našteje oblike pomoči in socialne oskrbe na domu,• predstavi varnostne listine, ki ščitijo pacienta z duševno motnjo in duševno boleznijo.	<p>Dijak/dijakinja:</p> <ul style="list-style-type: none">• prepozna bolezenske znake in simptome duševne motnje in duševne bolezni,• izvede in sodeluje pri izvajanju diagnostično terapevtskih postopkov in posegov,• sodeluje pri ugotavljanju potreb in izvede zdravstveno nego pacienta po življenjskih aktivnostih pri duševnih motnjah in duševnih boleznih v različnih starostnih obdobjih pri:<ul style="list-style-type: none">- kriznih stanjih,- tesnobe,- psihosomatskih motnjah,- motnjah kognitivnih funkcij,- motnjah razpoloženja,- samouničevalnem vedenju,- motnjah v odnosih,- otroku in mladostniku z duševnimi motnjami;• sodeluje in ukrepa ob PVU in zagotavlja kontinuiteto varnosti,• spodbudi pacienta k aktivnostim za čimprejšnjo vrnitev v življenjsko okolje,• vzpostavi terapevtski odnos in izvaja terapevtsko komunikacijo,• informira pacienta in svojce glede intervencij zdravstvene nege po življenjskih aktivnostih.
--	---

Izvajanje zdravstvene nege pacienta z infekcijskimi obolenji.	
<p>Dijak/dijakinja:</p> <ul style="list-style-type: none">• opiše ukrepe preprečevanja in prenosa okužb v različnih okoljih,• razlikuje infekcijska obolenja ter diagnostične in terapevtske postopke in posege,• pojasni splošna in specifična načela obravnave pacienta z infekcijskimi obolenji pri posameznih bolezenskih stanjih.	<p>Dijak/dijakinja:</p> <ul style="list-style-type: none">• prepozna bolezenske znake in simptome pri pacientih z infekcijskimi obolenji,• izvede in sodeluje pri izvajanju diagnostično terapevtskih postopkov in posegov,• prepreči in obvlada prenos okužb povezanih z zdravstvom in ostalih okužb,• sodeluje pri ugotavljanju potreb in izvede zdravstveno nego pacienta z infekcijskimi obolenji po življenjskih aktivnostih pri:<ul style="list-style-type: none">- okužbah povezanih z zdravstvom,- okužbah dihal (prehlad, gripa, angina, oslovski kašelj),- izpuščajnih obolenjih (škrlatinka, šen, okužbe s herpes virusi, norice, pasovec, infekcijska mononukleozna, ošpice, rdečke),- okužbah prebavil glede na povzročitelja,- okužbah živčevja (gnojni, serozni in klopni meningitis, poliomieltis),- okužbah, ki se prenašajo s krvjo, telesnimi tekočinami in izločki (hepatitis A, B, C, okužba z virusom HIV),- zoonozah,- drugih nalezljivih boleznih.• izvede zdravstveno nego pacienta v izolaciji,• informira pacienta in svojce glede intervencij zdravstvene nege po življenjskih aktivnostih pri posameznih obolenjih in načinih prenosa okužb.
Izvajanje paliativne oskrbe in zdravstvene nege, zdravstvene nege umirajočega in oskrbe umrlega ter dolgotrajne oskrbe po temeljnih in podpornih življenjskih aktivnostih pri starejših in osebah s posebnimi potrebami v institucionalnem varstvu in na domu.	
<p>Dijak/dijakinja:</p> <ul style="list-style-type: none">• razloži značilnosti paliativne oskrbe in zdravstvene nege,• pozna zdravstveno nego umirajočega po življenjskih aktivnostih,• opiše oskrbo umrlega, postopke pokopa,• razloži značilnosti zakonskih predpisov o dolgotrajni oskrbi,• opredeli status oseb s posebnimi potrebami,	<p>Dijak/dijakinja:</p> <ul style="list-style-type: none">• prepozna potrebe po paliativni oskrbi in zdravstveni negi,• sodeluje in izvaja paliativno zdravstveno nego po življenjskih aktivnostih,• sodeluje pri oskrbi umrlega,• ravna v skladu s pieteto,• upošteva zakonske predpise o dolgotrajni oskrbi,

<ul style="list-style-type: none">• opiše značilnosti izvajanja dolgotrajne oskrbe v institucionalnem varstvu in na domu uporabnika,• opredeli kategorizacijo - merila zahtevnosti, zdravstvene nege v socialnovarstvenem zavodu,• našteje pripomočke in dokumentacijo, ki jo uporabljamo pri dolgotrajni oskrbi v institucionalnem varstvu in v domačem okolju.	<ul style="list-style-type: none">• sodeluje pri ureditvi bivalnega okolja,• uporablja ortopedske in improvizirane pripomočke v institucionalnem in domačem okolju,• vzdržuje opremo, prostore in pripomočke,• komunicira z uporabniki, svojci in pomembnimi drugimi predstavniki socialne mreže,• skrbi za lastno varnost in varnost uporabnika,• prepozna znake in simptome v primeru nasilja,• sodeluje pri urejanju dokumentacije s področja dolgotrajne oskrbe.
--	--